

at bemærke, at dersom det skulde fremstilles som noget Ufømmeligt, som Noget, der vilde udslette noget af den Character, som en Præst skal have, at han beeltog i en saadan Gjerning, der ligefrem er betegnet som Blodsudgydelse, da vilde det, anvendt paa andre Tilfælde, kunne bringe Præsten i meget stor Forlegenhed. Jeg vil dog spørge, om han ikke ved Selvforsvar, naar han blev tvungen dertil, maatte udgyde Blod? Og er dette ikke ogsaa Selvforsvar, er han ikke medhørende til det Land, som er i Fare, og maa han altsaa ikke ogsaa her som et Slags Selvforsvar deeltage i Krigen? Jeg vilde kunne tænke mig andre Tilfælde, hvor en Præst, efter det Princip, de Herrer ville slaae fast, kunde komme til at staae som et koldt og uvirksomt Vidne til, at hans Næste blev dræbt for hans Dine, fordi han ikke som Præst kunde forsvare den Angrebne. Jeg kan, som sagt, ikke see, at der i denne Bestemmelse skulde være Noget, der skulde kunne hindre Præsten i at være, hvad han skal være, Sjælesørger. Den høitærede Minister yttrede ved Sagens 2den Behandling, at det var en Følelsesag. Ja, jeg kan forstaae denne Følelse, og jeg skal ogsaa vide at respectere den, hvor den findes, men jeg kan dog ikke paa Grund af en saadan Følelse, selv om jeg havde den, lade mig lede til at stemme over et saadant Spørgsmaal. Den høitærede Minister sagde idag, at hans Overbeviisning var saa fast, at han paa ethvert Standpunkt vilde søge at faae denne Bestemmelse ud af Loven, men jeg troer ikke, at det er ganske rigtigt at lade Følelsen blive Overbeviisningens Grund. Jeg maa tillade mig at gjøre den høitærede Minister opmærksom paa, at Følelsen veksler. Hvad der maastee idag hos flere af Folket's Medlemmer — hvilket jeg langtfra troer — er en herstende Følelse, at det skulde være mindre sømmeligt for en Præst at drage med og forsvare sit Land, det kan netop ved disse Behandlinger, netop ved de Grunde, som her ere fremsførte, blive til den ganske modsatte Følelse hos Folket. Naar nu Følelsen er vekslet, saa have vi jo, hvis de Geistlige undtages fra Værnepligtens Udøvelse, derved hindret Præsterne i at kunne tilfredsstille, handle i Overensstemmelse med Folkets Følelser i saa

Henseende. Naar derimod Overbeviisningen er støttet paa fornuftige Grunde, da staaer den fast; thi fornuftige Grunde veksle ikke, saaledes som Følelsen, og jeg kan derfor ikke stemme anderledes ved denne Behandling, end jeg har gjort ved anden Behandling, og jeg vil tillade mig at følge det ærede Medlem for Maribo Amts 3die Valgkreds (Varfob) i at stemme for hans Enbringsforslag, uagtet det gjør mig ondt at skulle stemme for et Forslag, der forbyder Præsterne at deeltage i Værnepligten; men da denne Afstemning forhaabentlig kun vil have en ganske forbigaaende Betydning, skal jeg underkaste mig denne Prøve. Jeg har det imod det ærede Medlems Forslag — hvad der ogsaa er bleven fremhævet af den høitærede Minister — at det strider imod Frihedsprincippet, men jeg har ligesaa meget imod det af den høitærede Minister stillede Forslag, fordi det strider imod Lighedsprincippet, thi det er ganske vist, at naar den høitærede Kultusminister for et Par Dage siden med Rette har sagt, at Frihedens Strømninger ikke kunde holdes udenfor Folkekirken, naar de bevægede sig i Folket, saa er det ligesaa vist, at Lighedsprincippet fordrer Hævdelse med den samme Kraft, hvor det kan stee. Jeg skal derfor af fuld Overbeviisning stemme for, at den høitærede Ministers Forslag bliver forkastet, og at Loven i denne Paragraph kan blive saaledes, som den nu foreligger paa vore Pladser.

Justitsministeren: Det glæder mig overmaade meget, at jeg med mine sidste Udtalelser i alt Fald i eet Punkt kom til at samstemme med den ærede Taler, som nu satte sig. Jeg mener med ham, at det vilde være haardt, naar en geistlig Mand følte sig kaldet til at opgive sin Virksomhed som Sjælesørger, at forlade sin Menighed for at træde ind i de Rømpendes Rækker, da at forbyde ham det. Efter det ærede Medlems Udtalelse har jeg nu en Forventning om, at naar Velighed dertil skulde vise sig, vil man see ham forlade sin høie Virksomhed og træde ind i Armeen. Hvis den ærede Taler gjør dette, vil jeg ikke finde det anstødeligt; jeg maa tværtimod ansee det for meget hæderligt, idet jeg føler mig over-